

„Chowanna”	Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego	Katowice 2006	R. XLIX (LXII)	T. 1 (26)	s. 215–218
------------	--	---------------	-------------------	--------------	------------

Sprawozdanie z III Augustowskiego Spotkania Naukowego: Edukacja w dialogu i perspektywie (prezentacje – polemiki – propozycje). Augustów, 15–17 września 2004

Zakład Dydaktyki Ogólnej Uniwersytetu w Białymstoku zorganizował jesienią 2004 roku spotkanie naukowe, zaprojektowane jako naukowy dialog o aktualnym stanie edukacji i o jej przemianach. Dialog miał wymiar wielopłaszczyznowy, uwzględniał bowiem szeroki kontekst przemian: cywilizacyjnych, oświatowych i naukowych, a uczestniczyli w nim zarówno praktycy, jak i teoretycy. Głównym celem polemik było poszukiwanie źródeł edukacyjnego sukcesu. Prezentowane wnioski z badań, nowe koncepcje naukowe, postawione pytania stworzyły podstawę do pogłębionej dyskusji oraz refleksji nad aktualnymi potrzebami edukacyjnymi Polski i Europy. Patronem naukowym Konferencji była prof. dr hab. Anna Karpińska, kierownik Zakładu Dydaktyki Ogólnej Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku. Uczestnicy konferencji reprezentowali zarówno środowiska naukowców, jak i praktyków. Zgodnie z informacjami organizatorów w spotkaniu brało udział 24 profesorów, 60 doktorów i 24 magistrów z 30 uczelni wyższych (uniwersytetów, akademii i szkół zawodowych) oraz 5 innych placówek edukacyjnych.

III Augustowskie Spotkanie Naukowe zostało uroczystie otwarte przez władze uczelni i wydziału – JM Rektora Uniwersytetu w Białymstoku prof. dr. hab. Marka Gębczyńskiego oraz dziekana Wydziału Pedagogiki i Psychologii tejże uczelni prof. dr. hab. Jerzego Nikitorowicza. Obrady naukowe zostały zainicjowane przez prof. dr. hab. Annę Karpińską, która poszukiwała źródeł edukacyjnego sukcesu. W ramach konferencji odbyło się 6 sesji plenarnych oraz 12 spotkań w sekcjach.

Merytoryczny kształt konferencji został wyznaczony przez 6 profili tematycznych określających tematykę dyskusji w sekcjach problemowych:

1. Realia i prognozy edukacyjne.
2. Edukacja wobec zagrożeń i złożoności cywilizacyjnych (problemy aksjologiczne; dylematy opiekuńcze i wychowawcze).
3. Priorytetowe znaczenie dydaktyki w projektowaniu sytuacji edukacyjnych.
4. Uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
5. Nauczyciele w przemianie i perspektywie.
6. Obszary „głębokiej zmiany”.

Zaprezentowane profile odzwierciedlają najbardziej aktualne, obserwowalne problemy edukacyjne, które wymagają pogłębionego dyskursu. Wskazują również na pojawiające się strategie reformowania szkół w świetle dziejących się zmian.

Pytania, dylematy i propozycje zmian to – najogólniej rzecz ujmując – efekty burzliwych obrad w sekcjach tematycznych, których liderzy prezentowali wystąpienia w sesjach plenarnych. Obrady plenarne poświęcone były następującym obszarom badawczym:

1. Strategie edukacyjne integrującej się Europy.
2. Problemy edukacyjne w okresie przemian.
3. Edukacja w dialogu.
4. Dylematy reformowanej edukacji.
5. Warunki realizacji strategii edukacyjnych.
6. Edukacja w perspektywie – w poszukiwaniu syntezy.

W pierwszej sesji plenarnej prelegenci skoncentrowali się na głównych strategiach edukacyjnych, które powinny być odpowiedzią na potrzeby integrującej się Europy. W dyskusji uczestniczyli profesorowie: Kazimierz Denek, Jerzy Nikitorowicz, Zygmunt Wiatrowski i Tadeusz Maszczak. W wystąpieniach poruszano problemy teleologii edukacyjnej w perspektywie europejskiej, edukacji wspierającej rozwój i samorealizację humanistyczną oraz problemy kształcenia zawodowego, a także kultury fizycznej jako globalnego wyzwania edukacyjnego.

Ideą przewodnią drugiej sesji plenarnej była analiza problemów edukacyjnych w okresie przemian. Refleksji poddano problemy polskiej szkoły wynikające z procesów integracyjnych z Unią Europejską, uwzględniając również

problem aksjologii we współczesnej pedagogice. Postawiono także pytania o koncepcje pracy z uczniem zdolnym, szanse i blokady rozwojowe dziecka wiejskiego oraz nauczyciela przedmiotów zawodowych. W problematyce tej mieściły się referaty profesorów: Franciszka Bereźnickiego, Włodzimierza Goriszowskiego, Eugeniusza Piotrowskiego, Krystyny Chałas oraz Ryszarda Gerlacha.

Drugi dzień Spotkania Naukowego rozpoczęła trzecia sesja plenarna, w której podjęto dialog edukacyjny na temat znaczenia „zielonych szkół”, koncepcji inteligencji wielorakich H. Gardnera, współczesnych wyzwań edukacyjnych. Po raz kolejny poruszono kwestie kształcenia nauczycieli w świetle reform oświatowych i potrzeb społecznych. Tę część obrad zakończyło wystąpienie poświęcone poradnictwu zawodowemu jako zaniedbanej dziedziny edukacji. Wymienionymi problemami zajęli się profesorowie: Stefan Kokociński, Małgorzata Suświłło, Kazimierz Żegnałek, Eugeniusz Kameduła i Ryszard Parzęcki.

Kontynuacją dialogu edukacyjnego stała się dyskusja na temat dylematów reformowanej edukacji prowadzona w ramach czwartej sesji plenarnej. Rozważania nad nadrzędnymi problemami prowadzili profesorowie: Eugenia Potulicka, Mykoła Zymomrya, Teresa Bauman, Maria Kozielska, a także Zbigniew Węgierski. Wskazywano m.in. na dylematy wolnorynkowości i demokracji, realizacji zasady sprawiedliwości i wartości transcendentnych w edukacji. Poruszono kwestie zróżnicowania i komplementarności studiów licencjackich oraz akademickich, zmiany stylów i warunków studiowania, jak również problem sieroctwa społecznego.

W trzecim, ostatnim dniu obrad naukową dyskusję – w ramach piątej sesji plenarnej – wyznaczyły poszukiwania warunków realizacji proponowanych strategii edukacyjnych. W tym nurcie mieściły się wystąpienia profesorów: Eugenii Łaski i Elżbiety Gawel-Luty. Referaty stały się podstawą do refleksji na temat współczesnej pedagogiki alternatywnej w świetle koncepcji Marii Montesorii oraz problemów socjalizacyjnych w edukacji.

Ostatnie, szóste spotkanie plenarne było próbą syntezy problemów i postulatów, które pojawiły się w trakcie obrad plenarnych oraz w sekcjach. Sekretarze sekcji przedstawili sprawozdania z dyskusji i proponowane wnioski. Wskazywano na konieczność wspomagania zmian dokonujących się w edukacji, biorąc pod uwagę zmieniające się warunki społeczno-kulturowe oraz opracowywane nowe teorie i koncepcje naukowe. Prezentacje, polemiki, propozycje stały się podstawą do otwartego i wieloaspektowego dialogu – dialogu o edukacji i źródłach sukcesu edukacyjnego. Uczestnicy spotkania wskazywali przede wszystkim na konieczność humanizacji edukacji tak, aby mogła stanowić podstawę samorealizacji. Podkreślano m.in. nieodzowność uwzględniania perspektywy aksjologicznej w reformowaniu oświaty, dostosowania edukacji do potrzeb i możliwości uczniów, również tych o specjalnych

potrzebach edukacyjnych. Poruszano problem globalności i europejskości polskiej edukacji. Podjęto dyskusję nad różnymi obszarami i formami pracy oświatowej: „zielone szkoły”, kultura fizyczna, praca z dzieckiem wiejskim. Prelegenci zajęli się również problematyką kształcenia i przygotowania pedagogów.

Zwieńczeniem obrad było wystąpienie prof. zw. dr. hab. Jerzego Niemca, który w referacie: *Edukacja między tendencjami, integracją a reformą* analizował podstawowe tendencje edukacyjne w reformowaniu oświaty w kontekście przemian globalnych. Obrady III Augustowskiego Spotkania Naukowego zakończyła prof. dr hab. Anna Karpińska, zapraszając do dalszego dialogu na kolejnym Augustowskim Spotkaniu Naukowym, które odbędzie się w 2006 roku.

Irena Przybylska